

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 72252440-610-[2016-98]- 8978
Konu : Yazılı soru önergesi

03/11/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/08/2016 tarihli ve 43452547-120.07-49799 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk AKSU'ya ait 7/7339 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, önergede talep edilen hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Aile Yardım Ödeneği" başlıklı 202 nci maddesine göre evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilmektedir. Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından her biri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dâhil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenmektedir.

Ayrıca anılan Kanunun 203 üncü maddesinde; aile yardımı ödeneklerinin hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödeneceği ve borç için haczedilemeyeceği hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 3/5/2004 tarihli ve 2004/7898 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan "Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda İşsiz Kalan ve Bilahare İşsiz Kalacak Olan İşçilerin Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Geçici Personel Statüsünde İstihdam Edilmelerine İlişkin Esaslara göre 30/12/2013 tarihli ve 2013/5762 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Geçici Mahiyetteki İşleri Yürütmek Üzere Geçici Personel İstihdamı ve Bu Personele Ödenecek Ücretler Hakkında Karar" ile geçici personele 2014 yılında yapılacak ödemeler ile bunların çalışma esas ve usulleri belirlenmiş olup, anılan Kararın 7 nci maddesinde, geçici personele 657 sayılı Kanunun 203 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri hariç olmak üzere; aynı usul ve esaslar çerçevesinde eş için 2.533 ve her bir çocuk için 297 gösterge rakamı üzerinden aile yardımı ödeneği verileceği ve geçici personele yapılacak ödemelerin sosyal güvenlik mevzuatına göre kişiden yapılacak kesintiler ile gelir ve damga vergisi dışında herhangi bir kesintiye tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte, Gelir Vergisi Kanununun 25 inci maddesinde gelir vergisinden istisna tutulan tazminatlar ve yardımlar arasında aile yardımı ödeneklerinin yer almaması ve anılan Kanunda veya başka bir mevzuatta geçici personele yapılacak aile yardımı ödeneğinin gelir vergisine tabi olmayacağı yönünde herhangi bir hükmün bulunmaması nedeniyle anılan Kanunun ilgili maddeleri uyarınca geçici personele yapılan aile yardımı ödeneğinden gelir vergisi kesintisi yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tabloda ise damga vergisinden istisna olan tazminatlar ve ödemeler sayılmış olup, bunların arasında geçici personele verilecek aile yardımı ödeneğinin yer almaması ve söz konusu Kanunda veya başka bir mevzuatta bu yardımın damga vergisine tabi olmadığı yönünde bir hükmün bulunmaması nedeniyle geçici personele yapılan aile yardımı ödeneğinin, Kanuna ekli ilgili tabloda belirlenen oranlar üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Aşağıdaki tabloda devlet memurlarına ve 4/C'li personele verilen aile yardımı tutarları hesaplanmaktadır:

Eş İçin Aile Yardımı Gösterge Rakamı*Maaş Katsayısı			
		Memur	4/C'li Geçici Personel
Eş İçin	2016 Yılı'nın İlk Altı Ayı	2.134*0,088= 187,94 TL (Tutar nettir, herhangi bir kesinti yapılmaz)	2.533*0,088=223,07 TL (Tutar brüttür, gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapıyor.) 223,078 *0,15=33,46 TL (Gelir vergisi kesinti tutarı) 223,078 *0,00759=1,69 TL (Damga vergisi kesinti tutarı) 223,078-(33,46+1,69)= 187,92 TL (Kesintiler düşüldükten sonra ele geçen net tutar)
	2016 Yılı'nın İkinci Altı Ayı	2.134*0,092= 197,34 TL (Tutar nettir, herhangi bir kesinti yapılmaz)	2.533*0,092=234,23 TL (Tutar brüttür, gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapıyor.) 234,234 *0,15=35,13 TL (Gelir vergisi kesinti tutarı) 234,234 *0,00759=1,77 TL (Damga vergisi kesinti tutarı) 234,234-(35,135+1,177)= 197,32 TL (Kesintiler düşüldükten sonra ele geçen net tutar)
Çocuk İçin Aile Yardımı Gösterge Rakamı*Maaş Katsayısı			
1 Çocuk İçin	2016 Yılı'nın İlk Altı Ayı	250*0,088= 22,02 TL (Tutar nettir, herhangi bir kesinti yapılmaz)	297*0,088= 26,15 TL (Tutar brüttür, gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapıyor.) 26,156 *0,15=3,92 TL (Gelir vergisi kesinti tutarı) 26,156 *0,00759= 0,19 TL (Damga vergisi kesinti tutarı) 26,156 -(3,923+0,198)= 22,03 TL (Kesintiler düşüldükten sonra ele geçen net tutar)
	2016 Yılı'nın İkinci Altı Ayı	250*0,092= 23,12 TL (Tutar nettir, herhangi bir kesinti yapılmaz)	297*0,0924= 27,46 TL (Tutar brüttür, gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapıyor.) 27,464 *0,15=4,11 TL (Gelir vergisi kesinti tutarı) 27,464 *0,00759= 0,20 TL (Damga vergisi kesinti tutarı) 27,464 -(4,119+0,206)= 23,13 TL (Kesintiler düşüldükten sonra ele geçen net tutar)

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, memurun aldığı yardım tutarı net iken, 4/C'li personelin aldığı tutar brüttür. Ancak, kesintiler düşüldükten sonra ele geçen net tutar aynıdır. Bu uygulamanın amacı, memurun aile ve çocuk yardımı gösterge rakamları ile 4/C li personelin aile ve çocuk yardımı gösterge rakamları farklı olduğundan, ele geçen yardım miktarlarının eşitlenerek farklı bir uygulamaya yol açılmasının engellenmesidir. Dolayısıyla, uygulamada 4/C'li personel açısından bir kayıp söz konusu olmamaktadır.

Diğer taraftan, 2004 Aralık-2016 Ağustos döneminde geçici personelin mali ve sosyal haklarında önemli artışlar yapılmıştır. Söz konusu dönemde, ilköğretim mezunu olan geçici personelin mali ve sosyal haklarında %485, lise ve dengi okul mezunu olan geçici personelin mali ve sosyal haklarında %451 ve yükseköğrenim mezunu olan geçici personelin mali ve sosyal haklarında da %423 oranına artış sağlanmıştır. 2004 Aralık-2016 Temmuz döneminde TÜFE'deki artış ise %148,2 oranında gerçekleşmiştir.

Bilgilerini arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı